

תת"ע 2003/06/21 - מדינת ישראל נגד סמיר אבו עאבד

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

תת"ע 2003-06-21 מדינת ישראל נ' אבו עאבד
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סמיר אבו עאבד

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - דנה ענים

הנאשם

הכרעת דין

1. לנאשם נרשמה הודעת תשלום קנס לפיה ביום 22.7.2020 בשעה 12:45 נהג ברכב פרטי תוצרת מרצדס על שול כביש 40 בקילומטר 199 (מכיוון צומת גורל לכיוון צומת להבים), בניגוד לתקנה 33 (א) לתקנות התעבורה, תשכ"א 1961 (להלן - תקנות התעבורה).

בעקבות בקשת הנאשם להישפט הוגש נגדו כתב האישום לבית המשפט.

2. במענה לכתב האישום כפר הנאשם במיוחס לו. לטענת הנאשם ירד עם רכבו אל השול בשל תקר בגלגל. לדבריו הוא ביקש מהשוטר לראות בלוח השעונים של הרכב שנדלקת נורת חיווי של תקר בגלגל.

3. בשל כפירת הנאשם במיוחס לו נשמעו הוכחות בתיק.

מטעם המאשימה העיד השוטר נתנאל אהרון אשר ערך דו"ח פעולה (ת/1), כמו כן הוגשו בהסכמה סרטונים ממצלמת הגוף של השוטר.

מטעם ההגנה העיד הנאשם.

4. השוטר לא זכר את האירוע מעבר למה שנרשם בדו"ח ומעבר למה שתועד במצלמת הגוף.

השוטר העיד בבית המשפט, כפי שאף ציין בדוח, שראה את הנאשם נוסע על השול, עוקף רכבים, ולאחר שהנאשם הבחין בניידת הוא ניסה לחזור שמאלה לתוך נתיב הנסיעה הימני (עמ' 5 שורות 28 - 29, עמ' 6 שורות 7 - 9).

כשהשוטר נשאל מדוע לא הסכים לראות את התקר בגלל השיב שהוא לא מכונאי ולא "פנצ'ר מאכר" ואם יש פנצ'ר אז הצמיג שטוח. לדבריו הוא הסתכל על הצמיגים וציין שלא הבחין בפנצ'ר באף אחד מהגלגלים (עמ' 5 שורות 30 - 34).

לדבריו הוא לא זוכר אם הוא עשה סיבוב סביב הרכב או לא, אבל **"אם רשמתי שלא הבחנתי בפנצ'ר באף אחד מהצמיגים אז זה מה שעשיתי"** (עמ' 6 שורה 5, עמ' 6 שורות 17 - 18).

מצפייה בסרטונים ניתן להתרשם כי השוטר התנהג בצורה אדיבה, מנומסת ומכבדת כלפי הנאשם, הן בסרטון אשר מתעד את הפעם הראשונה שהשוטר ניגש לרכבו של הנאשם, הן בסרטון אשר מתעד את השלב בו הנאשם ניגש אל הניידת בעת שהשוטר ישב בניידת והנפיק את הדוח והן בסרטון המתעד את מסירת הדוח לנאשם.

מצפיה בסרטון המתעד את המפגש הראשון ניתן להבחין כי השוטר הציג בפני הנאשם את העבירה המיוחסת לו, רשם את גרסתו של הנאשם, הסביר לנאשם בו במקום שהוא ראה אותו נוסע על השול, עוקף מכוניות, שהוא ירד אחריו עם הניידת, הבחין בו מנסה להשתלב בחזרה. הדברים הוצגו במלואם בפני הנאשם בשיחה שניהלו השניים בעת רישום הדוח.

5. הנאשם העיד בבית המשפט כי היה בדרכו לביתו לאחר יום עבודה, בלוח השעונים נדלקה נורת חיווי לפיה יש תקר בגלגל. הנאשם החל להאט את המהירות כדי לרדת לשול. באותה עת היו עבודות בכביש במקום והשוליים החלו להיות צרים (עמ' 6 ש' 33 - עמ' 7 ש' 2). לאחר שהשוטר קרא לנאשם לעצור, המשיך הנאשם בנסיעה עד שמצא מקום בטוח לעצירה מוחלטת. לדבריו הוא ביקש מהשוטר לראות שיש תקר בגלגל, לראות את לוח השעונים, לעשות סריקה.

בחקירתו הנגדית חזר הנאשם על כך שירד לשול מלכתחילה מסיבה אחת ויחידה - בשל התקר בגלגל. לדבריו, במקום שבו ירד אל השול, לא ניתן היה לעצור ולכן הוא המשיך בנסיעה בשול עד שמצא מקום בטוח לעצירה (עמ' 7 שורות 7 - 17).

לדבריו, הרגיש שההגה מושך לצד **"שמאל או ימין"** (עמ' 8 שורה 5).

כשנשאל מדוע ניסה לחזור לנתיב הימני, טען שלא ניסה לחזור אל הנתיב הימני ושמדובר בסימונים על הכביש בגלל שעובדים בו. הכביש מתחיל להיות צר ואחר כך רחב ו**"אתה מתאקלם לפי התנועה"** (עמ' 8 שורה 14).

דין

6. תקנה 33(א) לתקנות התעבורה מגדירה את העבירה המיוחסת לנאשם. כך קובעת התקנה:
"33(א) במקום שיש כביש לא יסע נוהג רכב אלא בכביש, אלא אם יש הוראה אחרת בחלק זה."

תקנה 1 לתקנות התעבורה מגדירה כביש ושול כדלקמן:

"כביש - חלק הדרך המיועד לתנועת כלי רכב או שנסלל או שופר לשם כך, או שתנועת כלי רכב נוהגת לעבור בו, למעט שולי הדרך;"

"שול הדרך - השטח שאין לצידו מדרכה הסמוך לשפת הכביש עד לרוחב של 4 מ' או עד לקצה תעלת ניקוז, כאשר דופן התעלה מצוי פחות מ- 4 מ' משפת הכביש;"

7. **העבירה של נסיעה שלא על הכביש (נסיעה על השול) היא עבירה מסוג אחריות קפידה.**

בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין קבע כי עבירות על תקנות התעבורה, ככלל, יחשבו כעבירות של אחריות קפידה.

ראו למשל רע"פ 2929/04 **מדינת ישראל נ' רפאל אוחנה** (25.6.2007). מפי כב' השופטת נאור (כתוארה אז):

"לעניין עבירות על תקנות התעבורה, שיש להן מכנה משותף רחב, יש הצדקה, לדעתי, לראותן כקבוצה אחת, ואם אין כוונה אחרת - יש לראותן כעבירות של אחריות קפידה."

8. סעיף 22 לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן - חוק העונשין) שעניינו עבירות מסוג "אחריות קפידה" קובע כדלקמן:

22 (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ...

(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; **הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.**

(ג) ...

9. בהיות העבירה המיוחסת לנאשם עבירה מסוג אחריות קפידה, די בכך שהתביעה תוכיח כי הנאשם נסע על השול, על מנת לעמוד בנטל הבאת הראיות הרובץ לפתחה.

10. **התביעה הוכיחה כי הנאשם נסע על השול ובכך עמדה בנטל הרובץ לפתחה:**

עמוד 3

העובדה שהנאשם נסע על השול הוכחה הן בדוח הפעולה שערך השוטרי, הן בעדותו של השוטרי בבית המשפט, הן בדברי הנאשם כפי שתועדו בסרטון ממצלמת הגוף והן בעדותו של הנאשם בבית המשפט אשר אישר בפה מלא כי נהג את רכבו על השול.

כך לדבריו:

"נסעתי על השול מסיבה אחת ויחידה שירדתי לשול לאט לאט כי יש תקר בגלגל" (עמ' 7 שורה 8).

11. בשלב זה, ומשהוכחה הנסיעה על השול ובהתאם להוראת סעיף 22(ב) לחוק העונשין על הנאשם מוטל נטל הבאת הראיות להוכיח טענתו כי **"עשה כל שניתן למנוע את העבירה"**.

12. אין ספק כי אם במהלך נסיעה מגלה נהג כי יש תקלה ברכבו, לרבות בשל תקר באחד הגלגלים, הרי שיש הצדקה בנסיבות העניין לעצור את הרכב על שולי הדרך.

נדמה כי על כך אין חולק.

ראו בעניין זה תקנה 69 לתקנות התעבורה האוסרת עצירת רכב בשולי דרך שאיננה עירונית, אלא אם **"היה הכרח לעצרו ולהשאירו עומד באופן זמני על פני הכביש עקב קלקולו, ..."**

13. המחלוקת בתיק זה נעוצה בשאלות האם אכן לנאשם היה תקר בגלגל והאם הנאשם עצר את רכבו על שול הדרך.

האם ברכבו של הנאשם היה תקר בגלגל?

14. כאמור, עד התביעה טען כי מבדיקה ויזואלית של הגלגלים לא הבחין השוטרי בתקר. עדותו זכתה לאמוני. הנאשם בעדותו אף אישר שיכול ולא ניתן היה להבחין בתקר: כשהנאשם נשאל אם כאשר יש פנצ'ר אפשר לראות את זה בעין הסיב שלא תמיד ניתן לראות זאת תוך כדי נסיעה כי ברכב יש "תוכנה שמאזנת" ולכן ישנו חיווי בלוח השעונים. (עמ' 8 ש' 3-1).

15. הנאשם טען שהמאשימה הייתה צריכה להוכיח שהיה תקר ושהציפיה שלו הייתה שהשוטרי יעזור לו ויסייע לתקן את הגלגל (עמ' 9 שורות 29 - 30). הנאשם הלן על כך שהשוטרי לא תיעד בסרטון את התקר בגלגל, לא תיעד את התקר בכל דרך אחרת, לא בדק את הגלגלים, לא בדק את לוח השעונים שהראה חיווי של תקר ובכך לא פעל להבאת הראיות הנדרשות.

אין בידי לקבל טענה זו.

כפי שנקבע במפורש בסעיף 22(ב) לחוק העונשין, **על הנאשם מוטל נטל הבאת הראיות להוכיח כי העובדה שנהג על השול אינה נעוצה ברשלנות מצידו וכי הוא עשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.**

על כן על הנאשם מוטל הנטל להוכיח כי היה תקר בגלגל.

הנאשם יכול היה לצלם את לוח השעונים על מנת להוכיח שנדלקה נורית ההתראה בלוח השעונים.

הנאשם יכול היה לצלם את הליך החלפת הגלגל.

הנאשם יכול היה לצלם את הגלגל עם התקר.

הנאשם יכול היה להציג את חשבונית התשלום עבור תיקון התקר. (בית המשפט אף הציע לדחות הדיון על מנת לאפשר לנאשם לאתר החשבונית ולהציגה, אך הנאשם בחר שלא לעשות כן, שכן לטענתו הרכב על שם אשתו, החשבונית לא דרושה לצרכי מס ועל כן הוא לא מאמין שהוא שמר את החשבונית או שהוא יוכל למצוא אותה. (עמ' 8 ש' 18-22).

(לא הוצג רישיון הרכב המלמד כי הרכב רשום על שם אשת הנאשם).

(גם אם החשבונית לא נשמרה, יכול וניתן היה להשיג העתק ממנה על דרך פניה למוסך בו תוקן הגלגל).

16. מכל האמור, בשים לב שהאמנתי לשוטרי כי לא הבחין בתקר, ובשים לב שהנאשם לא הביא ראיות להוכחת קיומו של תקר, אף שיכול היה לעשות כן, אני קובעת כי הנאשם לא עמד בנטל הרובץ לפתחו להוכחת קיומו של תקר בגלגל.

הנאשם לא היה בעצירה על השול - אלא בנסיעה

17. ככל והיה תקר ברכב היה על הנאשם לעצור את רכבו בצד הדרך, אך כאמור, הנאשם לא היה בעצירה אלא בנסיעה.

18. בדבריו לשוטרי, כפי שתועדו בסרטון ציין הנאשם כי המשיך בנסיעה על השול ולא עצר לאלתר בשל המעקה שבצד הדרך, לדבריו - חיפש מקום בטוח לעצור את הרכב.

19. השוטרי כאמור העיד שהוא ראה את הנאשם כשהוא עוקף כלי רכב וגם את רכבו של השוטרי, בשלב זה השוטרי החל לנסוע אחריו על השול, וכאשר הנאשם הבחין בו הוא ניסה לחזור לנתיב ימין. (עמ' 6 ש' 7-9)

הנאשם כאמור הכחיש שניסה לחזור לנתיב ימין וטען שזה כביש שעובדים בו ו"אתה מתאקלם לפי התנועה" (עמ' 8 ש' 11-14).

אלא שצפייה בסרטונים מלמדת כי לא היו במקום הארוע עבודות בכביש, כי הכביש נראה כביש ישר בקטע האכיפה שבו נסע הנאשם על השול, כי לא היה צריך "להתאקלם" בתנועה, קרי לא היתה כל סיבה הכרוכה במבנה הכביש שבגינה הנאשם נדרש לסטות עם רכבו שמאלה כדי "להתאקלם" אלא ה"התאקלמות" עליה העיד הנאשם מחזקת דווקא את עדות השוטרי לפיה הבחין בנאשם מנסה לחזור מהשול אל הנתיב הימני.

עוד יש לציין כי מצפייה בסרטונים ניתן להבחין כי המעקה שבצד הדרך, אשר לדבריו הנאשם כפי שתועדו בסרטון מנע ממנו לעצור בצד, התחיל מטרים ספורים לפני המקום בו נעצר הנאשם, ואין במעקה הנ"ל כדי ליתן הסבר מדוע הנאשם נסע על השול עת עקף את הרכבים ואת רכבו של השוטרי עוד בטרם השוטרי החל בנסיעה אחריו על השול, במקום בו לא היה מעקה.

הנאשם העיד כאמור כי ירד אל השול **לא ללאט** בשל תקר בגלגל (עמ' 7 שורה 8) אלא שמעדות השוטרי עולה כי הנאשם נסע על השול, במהירות גבוהה יותר ממהירות נסיעת המכוניות שהיו בנתיב הימני, ועקף אותן. נסיעה במהירות המאפשרת עקיפת רכבים אינה מתיישבת עם נסיעה לאט לאט עם תקר בגלגל.

20. סיכומי של דבר, הנאשם לא עמד בנטל הרובץ לפתחו להוכיח כי ירד עם רכבו מהכביש אל השול אך ורק כדי לתקן תקר בגלגל. הראיות שהובאו בפני מלמדות על נסיעה של כבדת דרך על השול במהירות העולה על

מהירות נסיעת כלי הרכב בנתיב הימני, מבלי שניתן לכך הסבר מניח את הדעת, כמו גם העדר הוכחת תקר, על אף שנטל הבאת הראיות בעניין זה מוטל על הנאשם.

21. לאור כל האמור, לאחר שהמאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר את אשר היה עליה להוכיח, קרי את נסיעת רכבו של הנאשם על השול, ולאחר שהנאשם לא עמד בנטל הרובץ לפתחו להוכיח כי ירד עם רכבו אל השול על מנת לתקן תקר בגלגל, או בשל קלקול ברכב, אני מרשיעה את הנאשם הנאשם בעבירה המיוחסת לו. זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ב שבט תשפ"ב, 24 ינואר 2022, במעמד הצדדים